

Διαφοροποιημένη διδασκαλία

Verna Eaton

Διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι μια μέθοδος προγραμματισμού, έτσι ώστε το ίδιο μάθημα που διδάσκεται σε όλη την τάξη να ανταποκρίνεται στις ατομικές ανάγκες κάθε παιδιού.

Ο εκπαιδευτικός υφαίνει τους εξατομικευμένους στόχους στο περιεχόμενο της τάξης και τις διδακτικές στρατηγικές του/της. Το περιεχόμενο και οι διδακτικές στρατηγικές αποτελούν τα μέσα με τα οποία ο εκπαιδευτικός ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων των μαθητών.

Κάθε μάθημα έχει καθορισμένο σκοπό για όλους τους μαθητές. Περιλαμβάνει μια ποικιλία από διδακτικές τεχνικές που αποβλέπουν στο να προσεγγίσουν τους μαθητές σε όλα τα επίπεδα. Υπάρχουν περιθώρια για διαφοροποίηση για κάποιους μαθητές, κι επίσης παρέχονται επιλογές στην μέθοδο που χρησιμοποιούν οι μαθητές για να δείξουν ότι κατενόησαν τις έννοιες.

Ο εκπαιδευτικός λαμβάνει υπ' όψιν τους τρόπους μάθησης των μαθητών στην παρουσίαση και συμπεριλαμβάνει όλους τους μαθητές με τη χρήση ερωτήσεων που απευθύνονται σε διαφορετικά επίπεδα σκέψης (Ταξινόμηση Bloom). Επίσης αποδέχεται ότι οι διαφορετικές μέθοδοι έχουν την ίδια αξία κι αξιολογεί τους μαθητές με βάση τις ατομικές τους διαφορές.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ενθαρρύνει την ένταξη όλων των μαθητών

Απευθύνεται σε διαφορετικούς τρόπους μάθησης.

Επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να προσεγγίσει όλους τους μαθητές για κάποια ώρα.

Επιτρέπει την ποικιλία ανάμεσα στους μαθητές.

Δημιουργεί κοινωνικές σχέσεις και ο καθένας αναγνωρίζει την αξία του.

Ανταποκρίνεται στις κοινωνικές, συναισθηματικές και σχολικές ανάγκες.

ΒΗΜΑΤΑ

1. Καθορίστε:

Έννοιες-Τι πρέπει να κατανοήσουν όλοι οι μαθητές- Να διευκρινιστεί η διαφορά ανάμεσα στις έννοιες, και το περιεχόμενο που χρησιμοποιείται για να γίνουν κατανοητές οι έννοιες.

Στόχους για τους μαθητές.

2. Μέθοδος της παρουσίασης:

Η έννοια παρουσιάζεται με τέτοιο τρόπο ώστε όλοι οι μαθητές να αποκτούν γνώσεις σε διαφορετικό βαθμό ανάλογα με το επίπεδο κατανόησης τους.

Τρόποι μάθησης του μαθητή- ακουστικός, οπτικός, κιναισθητικός, απτικός

Επίπεδο γνωστικής επικράτειας - (Ταξινόμηση Bloom)

Διαφοροποιημένη συμμετοχή, ανάλογα με το επίπεδο ικανοτήτων του παιδιού.

3. Μέθοδος εξάσκησης του μαθητή.

Θέματα και εργασίες που βασίζονται στις ανάγκες του μαθητή.

Τρόποι μάθησης του μαθητή- ακουστικός, οπτικός, κιναισθητικός, απτικός

Επίπεδο γνωστικών ικανοτήτων - (Ταξινόμηση Bloom)

Διαφοροποιημένη συμμετοχή, ανάλογα με το επίπεδο ικανοτήτων του παιδιού.

4. Μέθοδος αξιολόγησης

Συνδέεται με την μέθοδο επίδοσης.

Τρόποι μάθησης του μαθητή- ακουστικός, οπτικός, κιναισθητικός, απτικός

Επίπεδο γνωστικών ικανοτήτων - (Ταξινόμηση Bloom)

Διαφοροποιημένη συμμετοχή, ανάλογα με το επίπεδο ικανοτήτων του παιδιού.

5. Μέθοδος παρουσίασης: ίσως είναι απαραίτητο να γίνουν προσαρμογές στο χώρο της τάξης, τα υλικά και τον τρόπο παρουσίασης των πληροφοριών.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Θέση στην τάξη: Λάβετε υπ' όψιν τις αισθήσεις του μαθητή, και τοποθετήστε το παιδί αναλόγως στα μπροστινά θρανία, στα πίσω, μακριά από θορύβους ή κοντά στον εκπαιδευτικό, και στην κατάλληλη ομάδα συνεργασίας. Αλλάξτε τον φωτισμό (πλάτη στο παράθυρο, φως στο θρανίο). Το θρανίο ή μεγάλο τραπέζι να είναι άνετο, πιθανόν επικλινές, να χωρά αμαξίδιο, ή να μπορεί να καθίσει κανείς από το πλάι, με υποστηρίγματα για τα πόδια.

Γενική οργάνωση: για εύκολη πρόσβαση καλό είναι να υπάρχουν: Συρτάρια δίπλα στο θρανίο, βιβλιοστάτες, τενεκεδάκια για μολυβοθήκες, τα μολύβια να είναι δεμένα με σχοινί στο θρανίο ή περασμένα σε αλυσιδάκι στη ζώνη του μαθητή. Η λίστα με τις εργασίες και το ωρολόγιο πρόγραμμα να είναι κολλημένα στο θρανίο και να μην υπάρχουν άχρηστα πράγματα. Τα τετράδια να έχουν διαφορετικά χρώματα. Ζητήστε από το μαθητή να έρθει νωρίτερα για να δείτε μαζί το πρόγραμμα της ημέρας. Χρησιμοποιείστε ακουστικά για να απαλύνετε την φασαρία της τάξης.

ΥΛΗ/ΥΛΙΚΑ

- Βιβλία με απλοποιημένο λεξιλόγιο, ηλεκτρονικός υπολογιστής, κασέτες, video κομπιουτεράκι, φωτογραφίες, σημειωματάρια, φωτοτυπίες του μαθήματος, το αλφάβητο και οι αριθμοί επικολλημένα στο θρανίο ή σε ένα τετράδιο σημειώσεων.

- Τροποποιημένη στοιχειοθεσία της σελίδας

Ενδείξεις στις γραμμές

Διαφορετικά είδη χαρτιού (με γραμμές στη μέση, με γραμμές διαφορετικών χρωμάτων)

Περισσότερος κενός χώρος για τις απαντήσεις

Υπογράμμιση -και με χρωματιστούς μαρκαδόρους- των οδηγιών.

Επικάλυψη μέρους των ασκήσεων ή να δίνονται τμηματικά.

Χρήση χρωμάτων που έρχονται σε αντίθεση.

- Τροποποιημένος εξοπλισμός

Ψαλίδια για παιδιά

Στυλό που πιάνονται εύκολα.

Μαρκαδόροι που υπογραμμίζουν (με φωτεινά, φλούο χρώματα).

Σφραγίδες

Στυλό με μελάνι που σβήνει

Άγκιστρα για να συγκρατούν τα χαρτιά.

Τενεκεδάκια για την τακτοποίηση των υλικών στο θρανίο.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Χρησιμοποιείστε νεύματα με τα χέρια. Χρησιμοποιείστε ύλη το επίπεδο της οποίας ποικίλλει. Επαναλάβετε τις οδηγίες. Σταθείτε κοντά στο μαθητή.

Να μιλάτε καθαρά βλέποντας τους μαθητές. Αλλάξτε τον τόνο της φωνής σας και το ρυθμό σας.

Γράψτε τις οδηγίες: στον πίνακα ή σε αυτοκόλλητα σημειώματα για τον μαθητή.

Πάντα να γράφετε τις οδηγίες στον ίδιο χώρο.

Ζητήστε από το μαθητή να επαναλάβει τις οδηγίες.

Δείξτε και χρησιμοποιείστε παραδείγματα.

Συμπληρώστε την πρώτη άσκηση / παράδειγμα μαζί.
 Απλοποιείτε τις οδηγίες.
 Μαγνητοφωνήστε τις οδηγίες.
 Χρησιμοποιείτε εικόνες.
 Χρησιμοποιείτε συγκεκριμένη ύλη.
 Βιντεοσκοπείτε για επανάληψη αργότερα.
 Χρησιμοποιείτε μολύβια και κιμωλίες με διαφορετικά χρώματα.
 Χωρίστε τις πληροφορίες σε τμήματα.
 Προετοιμάστε μια περίληψη των σημαντικών σημείων με κενά που θα συμπληρώνουν οι μαθητές καθώς ακούν.
 Διαθέστε επιπλέον χρόνο για τη συμπλήρωση των εργασιών και τα διαγωνίσματα.
 Βγάλτε φωτοτυπίες.
 Υπογραμμίστε τα κύρια σημεία του μαθήματος.
 Συμπεριλαμβάνετε τους μαθητές και στην παρουσίαση του μαθήματος
 Προσαρμόστε το επίπεδο των ερωτήσεων -Ταξινόμηση Bloom
 Χρησιμοποιείτε όλες τις αισθήσεις για τη μετάδοση των πληροφοριών

Όραση	Ακοή	Άλλες
πίνακας ανακοινώσεων	ραδιόφωνο	
πανό	κασέτες	γεύση
αφίσες	δίσκους	
τηλεόραση	τηλεόραση	όσφρηση
κινούμενα σχέδια	διαλέξεις	
παρουσίαση με διαφάνειες	ομαδική συζήτηση	αφή: υφή
θεατρικά νούμερα	εκδρομή	θερμοκρασία
ταινίες	θέατρο	
γκράφιτι	ανάγνωση	κίνηση
αντικείμενα	συνεντεύξεις γράμματα	
κοινωνικά γεγονότα	συναυλίες,	

Οι μαθητές περιλαμβάνονται στην παρουσίαση του μαθήματος:

Χαρτογράφηση των εννοιών
 Μάθηση με συνεργασία-ανομοιογενείς ομάδες
 Παρουσίαση των δικών τους ιδεών ή γνώσεων για το θέμα του μαθήματος
 Συμμαθητές της ίδιας ηλικίας ή μεγαλύτεροι ως δάσκαλοι, ομάδες συνεργασίας για την επίλυση των προβλημάτων.
 Εποπτεία.
 Μέθοδος εξάσκησης των μαθητών
 Όπου είναι δυνατό να παρέχονται παραδείγματα των επιλογών ως τρόπος εξάσκησης.
 Χρησιμοποιείτε την Ταξινόμηση Bloom για το σχεδιασμό των δραστηριοτήτων.
 Καθορίστε την ικανότητα του παιδιού να συμμετέχει στις δραστηριότητες.

Διαφοροποιημένη Συμμετοχή

Διαφοροποιημένη Συμμετοχή ίσως απαιτεί να προσαρμόσετε τον τρόπο και τον χρόνο που συμμετέχει ο μαθητής, να δώσετε τροποποιημένη ύλη και υλικά ή να προσαρμόσετε τους κανόνες και τους μαθησιακούς στόχους. Κάθε μαθητής πρέπει να συμμετέχει ανάλογα με το επίπεδο ικανοτήτων του.

Μέθοδοι εξάσκησης των μαθητών:

Έκφραση	Γραφή	Δημιουργία	Εκτέλεση	Επίλυση
προφορική έκθεση ομαδική συζήτηση (στρογγυλής τραπέζης, διαφωνία) παιχνίδια προφορικές ερωτήσεις και απαντήσεις, τηλεφωνική συνομιλία συνεντεύξεις δημοσιογραφικά σχόλια	έρευνα παρουσίαση τετράδιο εργασιών ποιήματα εκθέσεις διηγήματα ημερολόγιο βιβλία θεατρικά έργα βιβλία μαγειρικής	διοράμα, κολάζ πάπυρος ζωγραφική κατασκευές, γραφήματα τοιχογραφία χάρτες φαγητό ρούχα πίνακας ανακοινώσεων πανό ταινία παρουσίαση πορτραίτα παιχνίδια εφευρέσεις	ρόλος θέατρο συναυλία κατασκευές, μουσική χορός παντομίμα κουκλοθέατρο τοιχογραφία, ραδιόφωνο διαφημιστικά	παζλ λαβύρινθοι προβλήματα μαθηματικές εξισώσεις αινίγματα σπαζοκεφαλιές

Η Ταξινόμηση Bloom

Γνώση: Για να επαναλάβει κανείς τις πληροφορίες απαιτείται μόνο η μνήμη.

Κατανόηση: Απαιτείται να παραφραστούν ή να εξηγηθούν οι πληροφορίες.

Εφαρμογή: Απαιτείται να εφαρμοστεί η γνώση για να δοθεί απάντηση.

Ανάλυση: Απαιτείται να αναγνωριστούν τα κίνητρα ή οι αιτίες, να εξαχθούν συμπεράσματα ή να βρεθούν αποδείξεις.

Σύνθεση: Απαιτείται να γίνουν προβλέψεις, να παραχθεί αυθεντικός λόγος ή να λυθούν προβλήματα πιθανόν με περισσότερες από μια απαντήσεις.

Αξιολόγηση: Απαιτείται κρίση ή να υποστηριχθεί η άποψη.

Μέθοδος αξιολόγησης

- Βρείτε μια ποικιλία από τρόπους με τους οποίους οι μαθητές μπορούν να επιδείξουν ότι πέτυχαν τους μαθησιακούς τους στόχους και το επίπεδο στο οποίο κατανόησαν τις έννοιες.
- Χρησιμοποιείστε την Ταξινόμηση Bloom για να αξιολογήσετε το επίπεδο κατανόησης τους.
- Τα κριτήρια για την αξιολόγηση θα καθορίζονται από τις ικανότητες και τις ανάγκες του παιδιού.

Αξιολόγηση

Αυτό-αξιολόγηση.

Επίδειξη της γνώσης με διαφορετικούς τρόπους.

Αξιολόγηση από όλη την τάξη

Δείγματα των εργασιών

Video

Φάκελος εργασιών

Διαγωνίσματα:

Μπορείτε να υπαγορεύσετε, να εξετάσετε προφορικά, να επιτρέψετε τη χρήση αριθμομηχανής ή τα ανοιχτά βιβλία σε κάποιο διαγώνισμα, να χρησιμοποιήσετε εικόνες και σχέδια ή διαγωνίσματα για το σπίτι. Μεγαλώστε τα χρονικά περιθώρια Διαγράψτε κάποιες επιλογές στις ερωτήσεις. Σκεφτείτε τον περιβάλλοντα χώρο. Ίσως πρέπει να γίνει το διαγώνισμα σε άλλη αίθουσα. Μεγεθύνετε και χρησιμοποιήστε κόλλες αναφοράς (να υπάρχει αρκετός χώρος). Μαγνητοφωνήστε τις ερωτήσεις και οδηγίες του διαγωνίσματος. Διδάξτε το λεξιλόγιο των διαγωνισμάτων και τις τεχνικές τους, και μοιράστε τα τμήματα του διαγωνίσματος ένα-ένα.

Επίδοση /Βαθμολόγηση

Να καταγράφεται και η προσπάθεια και ο βαθμός.

Να σχολιάζετε τις εργασίες, και να κάνετε παρατηρήσεις.

Να χρησιμοποιείτε την ίδια μορφή για όλους.

Ο βαθμός να βασίζεται στους στόχους και τα κριτήρια όχι στο επίπεδο της τάξης.

Η αξιολόγηση να γίνεται με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα.

Εστία ενδιαφέροντος να είναι η βελτίωση / πρόοδος.

Πηγές

Το κείμενο -Copyright © 1996- είναι δημιουργία της Verna Eaton, Δασκάλας Ειδικής Αγωγής (*Saskatchewan Valley School Division*) μπορεί να βρεθεί στη διεύθυνση: <http://www.quasar.ualberta.ca/ddc/incl/difinst.htm> και περιλαμβάνει υλικό προσαρμοσμένο από τα:

1. Differentiated Instruction, Edmonton Catholic Schools, Department of Student Services, Joan Cunningham, 1993.
2. Multi-level instruction, School District 12, Woodstock, New Brunswick, Jean Collicott, 1993.
3. The Homecoming Model, J. Thousand, T. Fox, R. Reid, J. Godek, W. Williams, & W. Fox, University of Vermont, 1986.
4. Maple Ridge School Division, British Columbia, Randy Cranston, 1993